

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Februárius 21-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Dánia Ország.

A' Koppenhágai újságleveleknek 31-dik Januáriusi darabjának jelentése szerint a' Fels. Dániai Királynak VI. Ferdinandnak születése napja, melly a' mult Januarius 28-ára esett vala, sokféle módon meg innepeltetett. Ez a' Fels. Fejedelem 1768-dik esztendőben, Jan. 28-dik napján született e' világra, és 1784-dik esztendő Aprilis 12 napjától fogva néhai édes atyának VII. Krestelynek uralkodó társa volt; házas társul vette Mária Sofiát a' Hessen Kasseli hertzegnek Fridriknek leányát, a' kivel két hertzegasszonyt nemzett vala eddig, ugymint Karolinát, és Wilhelmína Máriaát; az elsőbről iten azt beszéllik, hogy egy Német Ország nagy hertzegnek fog ma holnap eljegyeztetni. Az ő Dániai Kir. Felsége születése napján fényes pompa volt a' királyi udvarban, a' melly alkalmatossággal Eő Kir. Felsége a' Koppenhágai szegény lakosoknak két száz ölfat ajándékozott, a' Fels. Királyné pedig a' szegény árva gyermekek közt bizonyos számú summát osztatottki, és azokat a' szegény iskolabeli gyermekeket Pedig, a' kik magokat ditséretesen viselték, jó ebédvel vendéglettemeg.

Olasz Ország.

Szardínia országból azt írják, hogy a'

király nem csak a' Génuai Rérepublikát és tartományokat, hanem a' szövetséges fejedelmeknek engedelmeikkel, azokat a' feudális jószágokat is elfoglalta, a' mellyeket ennekelőtte a' Fels. Austriai Ház birt vala. Hanem más részről azt erősítik az Olasz országai levelek, hogy a' mi Fels. Császáruak Olasz Országának északi tartományait, kivéven Szardínia Országot, elfogja foglalni, a' több Olasz Országai uradalmaival övezekaptsolni 's magát felső Olasz országai királyiak koronáztatni.

Spanyol Ország.

A' mult Januarius 10-dik napján egy hirdetményt tétetett VI. Ferdinand Király közönségessé, mellyben azt igéri, hogy minden Spanyol Amerikában született jobbágyai, a' kik az ő érdemeikre és talentumaikra nézve a' Királyi Kegyelemre just tarthatoak, az anya Országban minden polpári és hadi szolgálatokra fel fognak vétetődoi — Spanyol General Harasti azoknak a' hadi tiszteknek és katonáknak illendőképen való megjutalmaztatásokra, a' kik az ő vezérlete alatt Ciudad-Rodrigovelelmezésében magokat megkülönböztették, a' Fels. Király engedelmeivel egy új hadi rendet állított fel, melynek tisztere a' tisztekre nézve egy arany, a' köz katonákra néz

ve pedig egy ezüst keresztből áll illy felülírással: a' Ciudad Rodrigo mellett mutatott vitézségnek tanúbizonysága — Ezt az új hadi rendet a' Frantzia újság levelek kikatzagják azt mondván, hogy Generál Harasty sem maga, sem az ő kormánya alatt volt katona őzizet, azon várnak ostromlása alatt, nemtsak meg nem különböztették magokat, de mégtsak ellent sem állottak az ellenségnek, sőt inkább minckelötte azon vár kőfalain nyílás lövetett volna, felakarták a' várost az ellenségnek adni.

A' Párisi közönséges Zsurnálok, azt mondják, hogy az úgy nevezett Spanyol Országi Liberálisok (szabad gondolkozású emberek, vagy szabad közmivesek) ellen még most sem szünt meg a' kormányzék kegyetlenkedni, és hogy olly nagy tekintetben, és kedvességben vannak a' szerzetes rendek és az ezek után halgató fő emberek a' Király előtt, hogy nem a' ministerek, hanem azok igazgatták az országot —

A' Journal des debats nevezetű Frantzia újság levelek azt írták a' múlt Januarius 16 dik napján Kadiksz városáról: Az alatt, hogy más nemzeteknél ez a' sérénység, melly a' mostani békesseges időkhöz más nemzeteknél naponként mindjobban jobban nevedik, nálunk szemlátomást kisebbedik és ma hólnap egészen megtsökken, A' mi Oceanuson túl fekvő örökségeinkkel való egyesülésünk, az ott támadt villongások által felbeszakasztott, és a' Tripolisi haramjatarsaságnak mostani Deyais hadakozást indított ellenünk. Egyedül a' tenger mellett fekvő tartományokban lehetett még eddig szabadon kereskedhetnünk, de e' sem fog sokáig tartani, mivel az Afrikai haramjatarsaságok, ugymint Algiria, Tunis, és Tripolis kereskedő hajóinkat szüntelen háborgatták, és a' hol

alkalmatosságok van, azokat elrabolják. Mi a' mi szerentsétlenségünket annál érzékenyebb módon érezzük, mennél jobban tapasztaljuk, hogy a' mi szomszédainknak a' Portugallúsoknak kereskedések naponként mint jobban jobban virágnak, a' kik ennekelötte Chinába tsak két kereskedőhajt küldöttek esztendőnként, most pedig 12-tőt készítették ki az odavaló meuetelre, és azoknak a' Portugalliai külömbkülömbféle hajóknak, mellyek Indiába készülnek, 80-ra megyen a' számok. A' Lisbonai kikötőhelyben szinte ugyan pezsegnak a' sok hajós legények.

Kadiksból azt is írják, hogy a' Spanyol kormányzék két milliom piastert raboltatott el a' Lisbonába küldetett Anglus követ Canningnak hajójáról; azos summának némünémüképen leendő vissza szerzésére, mellynek fizetésére a' nevezett Anglus Commissarius magát kötelezte vala. Az a' hír is jött Kadiksból, hogy a' Madriti kir. udvar az Anglus posztókra és flanelra felette nagy adót tett, hogy egy hirdetmény által minden idegen kereskedők kirekesztettek a' Spanyol országi birtokokból. Egy Jamaikai levél azt jegyzimeg, hogy ha így fog a' Spanyol kir. Udvar a' több Európai nemzetekkel bánni, rövid idő múlva egyetlenegy coloniája sem marad Indiában.

Német Ország.

Jól emlékezhetnek a' Magyar Kurir tisztelt Olvasói arra, hogy Hamburgban, a' múlt 1814-dik esztendőben, az a' kérdés támadt az oda való előjárók közt, hogy az oda való Zsidóknak hasonló jus engedődjön e' a' keresztény vallású lakosokkal, vagy ne? Mivel ottan sok nagy tehetségű Zsidók laknak olyanok, a' kik azon nagy kereskedő városnak nem kárara, hanem

inkább hasznára vannak, sok értelmes, balvélekedésektől üres, és türedelmes lakosok azon igyekeztek, hogy azoknak is hasonló polgári júst, és szabad vallásbeli gyakorlást szerezhessenek, de feltételeket véghez nem vihették egészen, és a Zsidóknak sem Keresztényekkel egyenlő polgári jus, sem szakados vallásbeli szabadság nem engedtetett — Ezt a Fels. Prussziai Király megndván, a maga ott lévő követ ministerje által, a mult Januárius 26-dik napján, az oda való Tanátsnak egy ministeriális jeggzésben tndtára adatta, hogy Eő Királyi Felsege nagy meglegeződéssel venné, ha a Hanseatika városokban olly polgári jussok engedtetnének a Zsidóknak, mint a millyenekkel bír ez a nemzet a Prussziai kir. Státusokban.

A Frankfurti újság levelek azt irták a mult Januarius 9 dik napján Würtzburg-ról, hogy az oda való lakosok és tanulódek, új esztendő napján egy vendégfogadó házban egymással öszve veszték, és hogy egy Dreszler nevű orvosi tudománytanult ifiat, a ki mint talentomi, mind jó maga viselete által magát megkülömböztette, és a ki közelgetett azon idő pontjához, mellyben az orvosi tudományban Doctorságra emeltetett volna, a lakosok úgy megverték, hogy a következett napon, kaptott sebében megholt. Ez a szomorú történet felette nagy érzékenységet gerjesztett az oda való magistratusban, és professorokban, s azon iparkodnak, hogy a gyilkost kitalálbassák. A meghólnak lelketlen teste a mult Januárius 4-dik napján temettetett el, és az ő temetségi pompáján minden Würtzburgi universitásbeli professorok, és tanuló ifjak jelenvoltanak. A Heydelbergai régi Universitásban tanuló ifjaknak számok ezen folyó téli Semestrisben 328ra tetetik, még pedig a theológiát tanulóknak számok 59-re, a kik közt 9en hazafiak, 50en külföldiek; 177 tör-

vényttanulók, a kik közt 24-en hazafiak, 153an külföldiek; orvosi tudományt tanulók 29-en, s ezek közt 9en hazafiak s 12en külföldiek tálláttnak; e szerént az azon Universitásban tanuló ifjak közt tsak 63 hazafiak, ellenben 265 külföldiek tálláttnak.

Jegyzés. Heydelberga városa a Palatinatusi volt Választó fejedelemségnek Rajna folyóvíz mellett, Manheimtől két mértföldre fekvő fővárosamellyben a volt Palatinatusi Val. fejedelemek lakoztak vala, hanem 1719 esztendőben, a Sz. Lélek templomának Reformátusoktól való elvétele, s a Katolikusoknak által adatása miatt a Vál. fejedelem. Károly Filepa maga lakhelyét onnan Manheimba tette által. Az ott való Universitás, melly ennek előtte igen híres és virágzó volt, 1346 esztendőben állittatott fel; és az abban tanító professorok eleinte mind reformátusok voltak, hanem minekutánna a Palatinatusi Vál. fejedelem katolikusná lett volna, az oda való professoroknak egy része katolikus volt, és az oda való fő templom is t. i. a Sz. Lélek temploma a katolikusok és reformátusok között osztatott fel. Ez az univerfitás, és maga a város is most a Badeni Nagyhertzséghez tértozik

Az Erfurti közönséges újság levelekből azt olvassuk, hogy számós oda való elsőkelő familiák arra kötelezték volna magokat, hogy a jó nevelésű hajadon leányokat mind szóval, mind leveleikben nem Mademoiselleknek, vagy Mamselleknek, hanem leányszszonyoknak fogják hívni, evvel a külömbséggel, hogy az uri familiakból valókat kis asszonyoknak, a nemteleneket leányszszonyoknak, a rossz magok viseletűeket ezután is mamselleknek fogják névezni;

a' betűlletes aszszonyokat pedig egy által-
lyában aszszonyomnak.

Egy Berlini jeles, és a' szép tudomá-
nyokat nagyon kedvellő dáma Bethmann
aszszonyság, a' nem régiben meghalátózott
igen bíres theatriális Actornak és a' Berlini
Kir. udvari teatrom directorának I f l a u d-
nak, a' Fels. Király engedelmével egy
emlékeztető oszlopot akar felemeltetni. De
mivel neki magának elegendő költffége ar-
ra nintsen, néhány Német Országi neveze-
tesebb teatromokat megkeresett a' végre,
hogy ötet feltett töljában segítsék, 13 tea-
trom már ígerte is segítségét, és többek is
fognak találtatni, a' kik azoknak nyom-
dokait követni fogják. Az emlékeztető
oszlopnak felemeltetése, a' meghólt szüle-
tésének emlékezetes napjára, a' jövő Apri-
lis 19-dikére van meghatározva.

Frantzia Ország.

A' Lord Wellington helyébe, a'
kit i. Anglus követ ministeri fővel első-
ben Párisba, most pedig nem régiben a'
Bétsi Congressusra küldetett vlsz, Lord
Vizroi-Somerset h választatott ki, és
meg is érkezett Párisba, s kevés napig tar-
tott pibenése után, e' folyó holnap 6-dik-
án, 18. Lajos Királyhoz első audien-
tziára ment, kitől igen kegyelmesen fogad-
tatván, a' maga meghatalmazott levelét Eő
Felségének bé is nyújtotta.

A' *Quotidienne* ne tizmű Párisi zsurn-
álban találtatik az az együtt beszélgetés,
mellyet egy Irlandiai tudós utazó Douglas
ur az Elbai szigethen, a' múlt Jan. hol-
napban tartott vala Napoleon Ex-Császárral.
Ebből az egygyüttbeszélgetésből egynéhány
darabotskát méltó leszen a' M. Kurir tiz-
teit Olvasóival közleni. Napoleon. Mit
akar kend itten? Douglas. Egy nagy
ember látására jöttem ide — Nap. Jobb

lesz, ha azt mondja Kigyelmed, hogy egy
nevezetes állatnak (la bête curieuse)
látására jött. Ugy de honnan jött Kigyel-
med? — Athenából — Ott is elég ma-
radványt talált Kigyelmed — Látta e' Kend
a' Pápát? Doug. Igen jól láttam, mivel
bé voltam mutatva ő Szenttségében — Nap.
Igen álhatatos maga elszánású férfiu ez az
öreg ember, kivel én egynéhányszor nem
ugy bántam mint kellett volna — Volt e'
Kigyelmed Frantzia országban a' Bourbo-
nokokak visszajöveletektől fogva? Hogy néz
ottan ki a' dolgot? Doug. Az indultatos jó
ézés ugyan elég nagy mértékben van ot-
tan, mindazáltal béketelen emberek is ele-
gen találtatnak. Nap. Az oda való embe-
rek mindenkor ahoz szoktak hajlani, a' kik
őket jól megfizeti — Együttbeszélgetések-
nek vége felé nagyon motkolta azokat a'
Frantzia hadi tisztetket, a' kik őtet elárúl-
ták, és azokat a' könyvirókat, a' kik őtet
usurpatornak, avagy törvénytelen jó-
szágbitolónak nevezték. Utóljára a' test-
vérjeire, és főgorára a' most uralkodó Ná-
polyi Királyra Joakim Napoleonra
is nagyon bosszszonkodott, hogy őtet el-
bagyván, nem segítettek.

A' Párisi hivatal szerént való újságle-
veleknek kiadoja a' Monitör, a' ki mind
ekkorig a' Marjiniquei és Goadeloupi sa-
igetnek általadatásokról egészen halgatott,
e' folyó Febr. 8-dik napján e' tárgyról így
szóllott: „Az ezen saigetekről jott hivatal
szerént való tudósítások azt tartják, hogy
az Anglus oit lévő Komendánsok azokat a'
frantzia Kommissariusoknak a' múlt Dec.
2-dik napján egészen általadták, elsőben
is a' Mertiniquei, azután és későb-
ben a' Guadeloupei szigetet, és hogy
Dec. 14-ikéig mindent elvégzettek. Az él-
múlt háborúnak szomorú nyomdokai lassan-
lassan eltűnnek Álsatziában, és még azok
a' közönségek is, mellyck esztendővel en-
nekelőtte igen sok kárt vallottak; most

már előbbi boldog állapotjokra vissza térnek. Most sok közönvégek és magános lakosok is abban foglalatkoznak, hogy azon gabonáért, szénért és egyéb adományokért, melyeket a' tábor számára szolgáltatottak, rész szerént az Aisatziái erővégeknek, rész szerént pedig a' szövetséges armádáknak, szoroson feljegyezhessek, 's magokat azokért megfizetessék. Straszburbban egy különös commissio nevezetett ki e' végre, és azoknak megfizettetése a' közönvéges adóbol fog visszatéríteni. Még Napoleonnak uralkodása alatt a' hadiköltségeknek megfizetése a' közönvéges adók egy annyira emeltettek fel, és ez az adó szaporítása ebben az esztendőben is meghagyatott, a' melly ellen nagyon zúgódik a' köznép.

Straszburb városa azon adósságot, mellyel a' Frantzia kormánysektől kivánni jussa volt volna azon károknak vissza fordítására, melyeket a' szövetséges fejedelmeknek hadi seregei okoztak ott való táborozások alatt, és a' mellyek 184219 frankra tétetődtek, a' Királynak elengedtek. —

Nagy Britannia.

Azon közönvéges bir, melly az Angliai ministeriumnak megváltoztatásáról egy darabig szárnyalt vala, a' Londoni Kurirban következő módon tafoltatik meg: Mi, úgy mond, a' Publikumot arról bizonyossá tehetjük, hogy az a' ministerium, mely a' Frantzia háborút 29 esztendeig igen dühösségesen folytatta, és egész Európának dühösséges bekességet szerzett, meg nem fog változtatni, és ezen változásról csak egy szempillantatig is nem volt semmi szó. A' Felső Parlamentomban Lord Liverpool készen volt az Antiministerialis reszszel szembeszállani; az A. Parlamentomban pedig Lord Castlereagh, a' ki minden

órában haza váratik, oltalmazni fogja őket és meg fogja mutatni, hogy az illy ministerialis változtatás N. Britanniának nem hasznára hanem tetemes kárára fogna szolgálni.

B é t s.

Minekutána Fels. Uránk kevés ideig tartott betegségetől, melly miatti szobájából ki nem mehetett, tökéletesen megszabadult volna, e' folyó hónap 17 ikén Lord Wellingtont, a' ki Parisban Anglus követ minister volt, de onnan Lord Castlereagh helyére az ide való Congressusra küldetett, maga eleibe magános audientziara botsátotta, a' mellyben az itt lévő N. Britanniai követ Lord Stewart mutatta bé ötet ó Felségének.

E' folyó hónap 17 ikén a' Fels. Cs. Kir. Udvarnál vigília avagy esteli buzgoság a' következő napon delelőtt nehai II. József Császár megboldogult felkéért Szent Mise tartatott, a' mellyre ó Cs. és Apost. Kir. Fellegek és a' Cs. Udvar gyász köntösbe jelentek meg, minden belső és külső városi harangok három nap egymás után megvonattattak; az udvari teatromok ki nem nyitattak — A' Fels. Uralkodó Császárné, mint a' kereszties Dámak rendje Patronájának rendelésére, nehai Eleonora volt Császárnének, született Mantuai Herzegasz-zonynak emlékezetére minden ezen rendbéli meghalt aszszonyoknak emlékezetekre az udvari fő templomban nagy mise tartatott, mellyre a' Fels. Cs. Kir. Herzegaszszonyok és minden itt lévő kereszties Dámak a' bévett szokás szerént megjelenvén, buzgoságot tartottak:

Eris emlékezetünkben lehet, hogy a' mult esztendőben, Erdély országnak a' Török birodalommal határos részében pestis volt, és sok ember is megfosztatott ele-

tétől. Azoknak a' polgári es hadi tisztviselőknék némünémüképen való megjutalmaztatásokra, a' kik azon pufztító nyavalyának elhárításában serényen foglalatoskodtak, 's azt meg is akadályoztatták, a' mi Fels. Császáruink és Királyuink, az ide való Fels. Udvari Cancellariának ajánlására, Obristlieutenant Schwindet és a' veres torony komendánsát titularis Obersterré tenni, és az Erdélyi General-Komandónál szolgáló hadi tanáts titoknokját Benigni urat 1000 forintokkal megajándékozni méltoztatott.

Lord Wellingtonról, a' ki a' Bétsi Congressusra Castlereagh helyett küldetett, e' folyó holnap 2-kan reggel, 3 órakor érkezett ide, meg a' kit a' Fels. Orosz Császár, még minelőtte az itt lévő Fels. Fejedelmekhez audientziára ment volna, reménytelenül, a' maga kvártelyában meglatogatott 's nála másfél óránál tovább mulatott; azon nap estéjén Castlereagh és Stuart Lordoknak társaságában a' maskarás bálban megjelent; mellyet a' Publikum észre vévén, nézésére mindjárt eleibe tódult.

A' közönséges újság-levelek felőle azt jegyzik meg, hogy a' midőn ő 1805-dik esztendőben, Német ország északi részében

Sir Arthur Wellesley nevezet alatt a' szárazra kiszallott volna, mind General-Major tsak 2 regimentet komandirozott, és esmeretes nem is volt, hanem azután őt esztendővel, a' midőn magát Spanyol országtól viszzszavosta volna kezdették őtet némellyek esmérni, de akkor semelégedtek meg vele minnyájau, noha ebben az idő pontjában kezdette ő a' maga nagy hadi talentait másokkal világosabban megesmértetui. Mitsoda befolyása fog az ő ide való jövetelének a' Congressus dolgaiban lenni, az idő es a' tapasztalás megmutatják. Mint fő hadi vezér mindenkor ama híres Római fő vezért Fabius Cunctator követte, és mind Portugalliában, mind Spanyol országban igen szerentsés volt. Azt lehet reményleni, hogy ő a' Diplomatikában sem fog hirtelenkedni, hanem a' Congressusban előforduló dolgokat megfontolja, és mérő ferpenyőbe teszi.

Noha egynehány hetektől fogva nagy nyughatatlansággal várja a' Bétsi Publikum a' Congressusnak végződését, és az abban tett végzéseknék közönséges kibirdettetését; de még eddig bé nem töllyesedett kívánfága; sőt reménysége is kevés van ahoz, hogy ez az egész Európára nézve igen fontos tárgy egy két hét alatt tökéletességre mehelsen.

Febr. 18-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 283. forintot Váltótzedulában. Egy Cs. aranyért 13. forintot 3. kr.